

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: **17 Nisan 2018**
Sayı: **24079**

28490

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Başbakan Yardımcısı Mehmet ŞİMŞEK tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

Türkiye'de hazine garantili ve alım garantili Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan projeler, özellikle son dönemde yapılan ve gerçekçi hesaplanamayan yanlış projeler nedeniyle kamu maliyesine büyük maliyet ve risk getirmektedirler. Hazine tarafından projeye göre değişiklik gösteren alım garantileri ile devlet zarar etmekte, kamu kaynakları da israf edilmektedir.

Daha önce, Yap-işlet-devret modeli ile yapılan projelere, Hazine Yatırım Garantisi verilirken, 19 Nisan 2014 tarihli 28977 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan " Hazine Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Borç Üstlenimi Hakkında Yönetmelik" ile hazinenin yatırım garantisine, borç üstlenme garantisi de eklenmiştir.

Hazine tarafından garantör olunan projelerde finansman riski gerçekçi bir şekilde öngörülmelidir. Türkiye'deki makro ekonomik dengelerin bozulması, Türkiye'nin ekonomisi dünyanın en kırılgan ülkeleri arasında yer alması, özellikle FED'in faiz artırımları sonrası gelişmekte olan ekonomilerden sermaye çıkışlarının yaşanması, ülkemizdeki özel sektör ve kamu dış borç stokunun 450 milyar dolar gibi yüksek boyutlara ulaşması, yine ülkemizdeki cari açığın çok yüksek boyutlara ulaşması ve sürdürülemez olması, iç ve dış jeopolitik ve siyasi riskler, OHAL'in kalıcı hale gelmesi, hukuk güvenliğinin sağlanamaması gibi nedenlerle son dönemde döviz kurlarında yukarı yönlü ani artışlar olmuş, Türk lirası büyük değer kaybetmiştir. Bu sebeple Türkiye'nin en köklü ve en güçlü holdingleri bile artan döviz kuru zararlarını karşılayamaz hale gelmiş ve bankalar ile borçlarını yeniden yapılandırmak için masaya oturmuşlardır. Geliri Türk Lirası olan, ancak borç yükümlülükleri döviz üzerinden olan yap-İşlet- devret modeli ile borçlanan ve hazinenin de garantör olduğu bu şirketlerin riskleri de bu sebeple artmıştır. Şirketlerin bu risklerinin artması, bu şirketlerin projelerine garantör olan hazinenin de risklerini ve yükümlülüklerini artırmaktadır.

21 Aralık 2017 tarih ve 30277 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Hazine Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Borç Üstlenimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile yapılan değişiklik, sözleşmenin feshine dair bildirim koşulu esnetilmektedir. Bu durum da hazinenin borç yükünü arttırma riskini taşımaktadır. Bu nedenlerle hazinenin proje borçlarına garantör olduğu ve alım garantisi verdiği yap-işlet-devret projelerinde çok daha dikkatli ve titiz olunmalıdır.

78490

Bu çerçevede;

- 1)2003 yılından bugüne kadar, hazine garantisi verilen kaç proje vardır?
- 2) 2003 yılından bugüne kadar, hazine garantisi verilen projelerin toplam değeri dolar veya euro üzerinden ne kadardır?
- 3)Bu projelerde hazinenin dolar veya euro üzerinden toplam garanti yükümlülüğü ne kadardır?
- 4) 2003 den bugüne kadar hazinece alım garantisi verilen toplam kaç proje vardır?
Bu projelerin isimleri nedir?
- 5)2003'den bugüne kadar hazinece alım garantisi verilen projelerden garanti kapsamında, hangi projeye ne kadar ödeme yapılmıştır? Bugüne kadar bu projelere toplamda ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 6)2014'ten bu yana hazine tarafından, bu projelere borç üstlenilmesi nedeniyle döviz ödemesi yapılmış mıdır? Yapıldı ise bu güne kadar hangi projeye ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 7) Döviz kurları yükselmeye devam ederse, hazine garantili ve alım garantili projelerin kamu maliyesi üzerine getireceği yükün önlenmesiyle ilgili bir planınız var mıdır? Varsa nedir?